

תומר פרסיקו

משאל עם על נישואים אזרחיים

להתחתן בחתונה אזרחית. מרבית חברי הכנסת של האופוזיציה הנוכחית כבר הביעו את תמיכתם בנישואים אזרחיים, או לכל הפחות בהסדר של ברית זוגיות. על חברי הכנסת של מרצ, המחנה הציוני ויש עתיד למצוא בעלי ברית בסיעת כולנו, בישראל ביתנו ובליכוד (שר הביטחון משה יעלון אמר במפורש שהוא בעד נישואים חדי-מיניים), ולהביא הצעת חוק בעניין לשולחן הכנסת. גם אם ייכשל, לכל הפחות יביא המהלך לחשיפה פומבית של עמדותיהם של כלל חברי הכנסת בנושא, כדי שהציבור יידע מי תומך באפליית נשים ומי תומך באפליית להט"בים.

בכל הנוגע לנישואים בישראל, קיים חוסר הלימה חריף בין עמדות הציבור, שרובו תומך בנישואים אזרחיים לכל (הסקרים מראים על תמיכה יציבה, של מעל 60%, בנישואים כאלה), לבין יכור לתה של הכנסת לחוקק בהתאם. אם תיכשל היוזמה לחקיקה, יש לפתוח בקמפיין הדורש משאל עם בשאלת נישואים אזרחיים לכל. מגיע הזמן שבו קיומו של חוק הנוגד מפורשות את זכויות האדם, הידועות היטב בכל רחבי העולם, הופך בלתי נסבל.

ד"ר פרסיקו הוא עמית במכון הרטמן ומלמד בתוכנית לדתות ומגנו באוניברסיטת תל אביב

לא מתאפשרים, אלא שאפילו נישואים אזרחיים לבני זוג הטרוסקסואלים אין. מה שהיה ברור בצרפת במאה ה-18, דהיינו של בני זוג דתיים שונים יש זכות להתחתן במדינתם, אינו קיים בישראל של המאה ה-21. ואם לא די בכך, העברת בתי הדין הרבניים משרד המשפטים למשרד הדתות פירושה הכפפת כל יהודייה נשואה בישראל למערכת דתית פטריארכלית שבאופן מובנה מפלה אותה לרעה.

קנדי, כי החוקה האמריקאית משת בסיס לא רק לכיבוד החירות אלא גם ללמידת משמעותה. למידת משמעותה של החירות מחייבת אותנו להרחיב את ההגנה עליה. לא רק בארצות הברית, אלא גם באירלנד, שם התקיים משאל עם על הנישואים, היינו עדים לנקודת ציון היסטורית במאבק להכיר בהומוסקסואליות כיסוד עמוק וחיוני של זהות ומשמעות, ממד של חיינו שאי אפשר להתכחש לו, ועל כן יש להכיר בו ולכבד אותו.

העברת בתי הדין הרבניים למשרד הדתות, יכולה להיות תחילת הפרדתה של הדת מהמדינה בתחום הנישואים

המצב הזה הוא בלתי נסבל, ומהווה פגיעה חמורה בזכויותיהם של אזרחי ישראל. ואולם, ייתכן שההידרדרות האחרונה תסמן את הדרך לפתרון. יישארו בתי הדין הרבניים במשרד הדתות, ויהיה משרד המשפטים נקי מההתעסקות בדת. כך נראית תחילתה של הפרדת דת ממדינה בתחום הנישואים. השלב הבא צריך להיות הקמתה של מערכת מקבילה של נישואים אזרחיים, תחת משרד המשפטים, שתאפשר לכל אזרח, אורתודוקסי ושאיינו, הטרוסקסואל ושאיינו,

לעומת הזכות לממש ולקיים את הנטייה המינית שלנו, הזכות לחופש דת ותיקה מאוד ומובנת מאליה" כבר מאות שנים. והנה, במדינת ישראל אין הכרה מלאה לא בזכות הזאת ולא בזאת. גרוע מכך: בעוד הדמוקרטיה המתקדמת בעולם, אותן מדינות שיש שראל מתגאה שהיא חולקת אתן "ערכים משותפים", מעמיקות את ההבנה שלהן בכל הנוגע לחיי אנוש בזמן הזה ומרחיבות בהתאם את ההתייחסות לכך בחוק, מדינת ישראל נסוגה לאחור. לא רק שנישואים חדי-מיניים

מגיע הזמן שבו קיומו של חוק שנוגד מפורשות את זכויות האדם, הידועות היטב בכל רחבי העולם, הופך בלתי נסבל". כך כתב איש הדת הקלוויניסטי ז'אן-פול ראבו סן-אטיין למלך צרפת, לואי ה-16, ב-1787. ראבו ביקש חופש דת לדתות הלא-קתוליות בצרפת: קל וויניסטים, לותרנים ויהודים. המלך השתכנע, ובאותה שנה חתם על "צו הסובלנות", שאישר לזרמים אלה את זכות הפולחן, את זכות ההתאגדות, ואת הזכות להירשם כנישואים מטעם דתם. היה זה שנתיים לפני המהפכה הצרפתית, וכבר היה ברור אפילו ללואי ה-16, שאי אפשר למנוע זכות מובנת מאליה כמו רישום נישואים במדינה, למי שדתו שונה. ברם, שיח זכויות האדם אינו סטטי. אותן זכויות "הידועות היטב בכל רחבי העולם" אינן חקוקות בסלע קדמון ונצחי משל היו עשרת הדיברות. אנחנו, בני האדם, לומדים מהם הדברים שמגדירים אותנו, שנמצאים במעמקי זהותנו, שמשמעותיים לנו יותר מכל, ועליהם אנחנו מצייבים הגנה מפני הכוח: מפני ההמון, מפני המוסדות החברתיים ומפני השלטון. לפני שבועיים, בהכרעה לא שרר את זכותם של להט"בים להתחתן בארצות הברית, כתב שופט בית המשפט העליון אנתוני